

Арабо-мусульманська архітектура

*Ковбаснюк Надія
Лісовська Катерина*

Особливості архітектурного СТИЛЮ

В архітектурному мистецтві країн Сходу художні особливості споруд визначаються не стилем, який панував у ту чи іншу епоху, а релігією й місцевими національними традиціями, які ретельно зберігали і суворо дотримувались канонів.

ОСНОВНИЙ ТИП

*плану ісламської храмової споруди
– прямокутне подвір'я, оточене по
периметру галереями, у глибині
якого розташована приземкувата
купольна будівля – мечеть*

Також невід'ємним елементом культової мусульманської архітектури є мінарет. У різних народів він утворює зі спорудою єдиний ансамбль або стоїть окремо. Кількість мінаретів також може різнитися.

Які матеріали використовувались?

будівельні

- обпалена цегла
- камінь
- піщанник
- мрамур

декоративні

- алебастр
- фігурна цегла
- полив'яні кахлі
- скляна та мармурова мозаїка

Інтер'єри культових арабо-мусульманських будівель прикрашалися й стінним розписом, у якому декоративні мотиви геометричного та рослинного характеру поєднувались із каліграфічно написаними цитатами Корану.

МЕЧЕТЬ

місце для молитви і богослужіння, молитовний дім

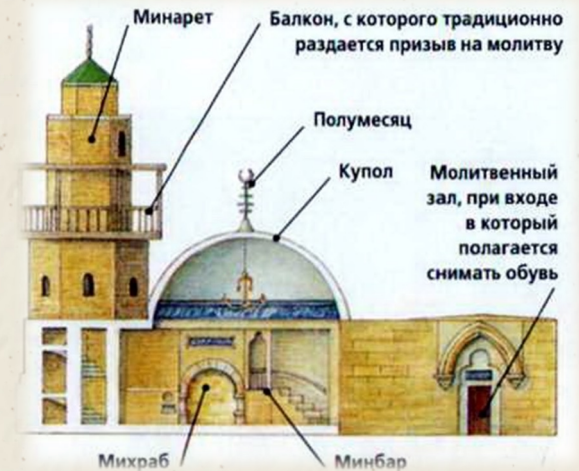
Назва «мечеть» є запозиченням з класичної староарабської мови, в якій воно має вигляд «масджид» і означає буквально «місце для поклоніння і молитви», утворене від дієслова «саджада» (поклонятися, бити поклони, падати ниц, молитися, служити Богу).

Воно указує на місце, де віруючий може поклонитися богові під час молитви і не припускає нічого окрім ритуально чистого простору.

Елементи мечеті

- **Кібла** – («те, що знаходиться навпроти») напрям на Каабу, задня, звернена до Кааби, стіна мечеті.
- **Міхраб** — орієнтована на Каабу священна ніша (плоска, умовна або увігнута), перекрита аркою, невеликим зведенням або конхою і вставлена в раму
- **Аназа** («стріла») — стіна, різьблена мармурова дошка або дерев'яна ніша поблизу від входу в мечеть, свого роду міхраб у дворі;
- **Мінбар**— відмітна ознака соборної мечеті, кафедра, з якої імам (голова мусульманської общини) вимовляє п'ятничну проповідь, аналог амвона в ранньохристиянській і візантійській базиліці;

***Кааба** – священна кубічна споруда в центрі Священної Мечеті у Мецці. висотою з п'ятиповерховий будинок. Під час молитов мусульмани всього світу повертаються обличчям до цього священного каменю.

Елементи мечеті

- **максура** — її поява була обумовлена присутністю в мечеті правителя або представників адміністративної влади. Це — квадратне в плані, відгороджене різьбленим дерев'яним або металевим простінком від основного простору приміщення в безпосередній близькості від міхрабу й мінбару;
- **дікка** — спеціальні платформи, стоячи на яких муедзини повторюють рухи імаму і тим самим направляють рухи віруючих;
- **курсі** — пюпітр для Корану.

МАДРЕСЕ

«місце, де вчать»

*середня і вища школа в мусульман Близького і Середнього Сходу,
а також Пакистану і Північної Індії*

Медресе являє собою 1—2-поверхову споруду з прямокутним подвір'ям, келіями, мечеттю та аудиторіями.

Медресе оздоблюється різьбленням на камені, стуку (алебастровій штукатурці), дереві й теракоті та полив'яними плитками.

Арабською мадрасá — це взагалі будь-яка школа або навчальний заклад.

Медресе Шердор

Мавзолей

Мавзолей — монументальна похоронна споруда, в якій є камера, де поміщалися останки померлого і поминальний зал.

У ісламських країнах є чимало мавзолеїв, шанованих населенням, вони представляють релігійну і архітектурну цінність.

Мавзолей султана Насір ад-діна Хумаюна

Арабо-мусульманське МИСТЕЦТВО

Формування культурної єдності арабо-мусульманського регіону складалося в процесі культурної взаємодії арабів з підлеглими їм народами Близького і Середнього Сходу, Північної Африки і Південно-Західної Європи в VII—X ст.

Не менший вплив на розвиток і становлення культури цього регіону мала і спадщина античності.

У результаті арабських завоювань VII—IX ст. виникла величезна держава — **Арабський халіфат.**

Розквіт арабо-мусульманської культури припав на IX—XI ст., і саме у цей період і відбувалося формування культурної єдності регіону.

Вплив цієї культури відчувається і зараз у багатьох частинах світу, а її унікальність обумовлена особливостями ісламу, який представляє не просто світову релігію, а цілісну культуру — це філософія і мистецтво, релігія і наука, спосіб життя, світогляд і світовідчуття. Саме іслам визначив і сформував духовні цінності і життєві орієнтири мусульман.

Еквівалентами живопису і скульптури в арабо-мусульманській культурі були художня каліграфія, мініатюрний живопис, художнє ремесло і архітектура, особливо культова.

